

батьківщини, я нічия. Відірвана від усього, я всього лиш примара, яка, нікого не торкаючись, самотньо пливе по життю.

Прямую повз вулицю Рю-де-Сен, облямовану ліхтарями, метляючи вниз пагорбом, лишаючи за спиною велич міста. Мій блідо-блакитний сарафан тріпоче на вітрі, сльози знову застилають очі, затуманюючи вузеньку вулицю вниз. Я часто кліпаю, витираю сльозу, і от я знову здатна сфокусувати погляд на нескінченній брукувці. Мою увагу привертає літнє подружжя, що йде тротуаром попереду мене. Так само як будь-яка немолода французька пара, вони надзвичайно милі, хоч їм, напевно, ніколи цього не збагнути. Чоловік у спортивному пальті (попри те що на вулиці двадцять дев'ять градусів тепла й висока вологість), а жінка — у картатій сукні, яка, імовірно, висіла в шафі, аж відколи власниця придбала її в бутику на Єлисейських Полях, де продавали практичний одяг, іще в 1953-му. Жінка тягне кошик з овочами з фермерського ринку (встигаю помітити цукіні). У чоловіка в руках сам лиш багет, який він притулив до плеча, немов то гвинтівка часів Другої світової війни, і несе з почуттям обов'язку, але водночас із ледве помітним і наддивовижу привабливим легким невдоволенням.

Думки мої повертаються до сцени в кав'ярні, і в мені знову спалахує гнів. Чую в голові його голос, м'який, ніжний, благальний. А може, я була з ним надто сувора? Ні. Ні. Можливо? Ні! В іншому житті ми могли провести цей вечір, усамітнівшись у куточку якогось кафе, попиваючи хороше бордо, слухаючи Чета Бейкера¹, обговорюючи гіпотетичні подорожі на острови Греції чи проект теплиці на задньому дворі, можливостями якої ми скористалися б, щоб виростити в горщику лимон (чи авокадо?) і сидіти під лозою бугенвілії, точнісінько такої, яку посадила моя мама, коли мені виповнилося одинадцять, незадовго до того, як пішов із життя мій батько. Джаз. Санторіні. Лимонні дерева. Прекрасні деталі,

¹ Чет Бейкер — американський джазовий музикант і співак. У когорті трубачів, що з'явилися на початковому етапі розвитку модерн-джазу. (*Тут і далі прим. пер.*)

сповнені любові, деталі, що більше не мають значення. Принаймні не в цьому житті. Цей розділ завершився. Ні, цей роман.

Як я можу йому пробачити? Як я зможу бодай колись йому пробачити...

«Прощення — це дарунок, — сказав терапевт, у якого я взяла кілька сеансів, — як для отримувача, так і для вас. Але не можна подарувати цей дарунок, поки ви не готові».

На мить я заплющую очі, потім рішуче розплющую. Я ще не готова і навряд чи колись буду готова. Упевнено мчу далі. Біль минулого раптом починає нестерпно гірчити. Він пече, ніби скибка лимона, притиснута до рани. Я витираю ще одну сльозу, і раптом переді мною нізвідки виринає вантажівка. У кров вприскується адреналін, як то буває, коли кермуєш на автоматі й заледве не врізаєшся в машину в сусідньому ряду, чи в ліхтар, чи в людину із собакою. Круто звертаю праворуч, намагаючись не зачепити маму з маленькою донькою, які йдуть назустріч ліворуч від мене. Дівчинці не більше нйд два роки. Моє серце сповнюється ніжності. Сонце таке яскраве, аж сліпуче, воно миготить у світлому волоссі дівчинки.

Я мружуся, намагаючись скермувати велосипед на вузьку доріжку попереду, моє серце шалено стугонить у грудях. Водій вантажівки, здається, не бачить мене.

— Стій! — кричу я. — *Arreétez!*¹

Хапаюся за ручки, натискаючи на гальма, але вони не спрацювують. Вулиця крута, вузька, надто вузька, і тепер я несуся схилом, набираючи обертів. Водій розминає цигарку, вихляє сюди-туди, водночас вирулюючи на бруківку. Я знову кричу, але він, здається, не чує. Мене накриває всесильна паніка. Варіантів лише два: або я повертаю ліворуч і врізаюся в маму з маленькою дівчинкою, або повертаю праворуч і в'їжджаю просто у вантажівку.

Я повертаю праворуч.

¹ Стій! (Фр.)